

" Parodontit kasaligini Jarrohlik usuli bilan davolashning takomillashtirish "

Zokirova Shohsanam Yorqin qizi

**Toshkent Davlat Tibbiyot Universiteti Jarroxlik stomatologiya va dental
implantologiya kafedrası 1-kurs tayanch do'ktoranti**

O.A. Muqimov

**t.f.n., TDTU Jarroxlik stomatologiya va dental implantologiya kafedrası dotsenti
Kurbonov Sh.Sh.**

**t.f.n., TDTU Jarroxlik stomatologiya va dental implantologiya kafedrası dotsenti
"Improvement the surgical treatment of periodontitis."**

Zokirova Shohsanam Yorkin kizi

**the first-year basic doctoral dissertation of the Department of Surgical Dentistry and
Dental Implantology at Tashkent State Medical University**

**Supervisor: candidate of Medical Sciences, assistant professor O.A. Mukimov
candidate of Medical Sciences, assistant professor Kurbonov Sh.Sh.**

Annotasiya. Bugungi kunda stomatologiya sohasida zamonaviy jarrohlik davolash usullarini qo'llash metodikalar mazmuni hamda kompleks terapiyalarga ko'rsatmalar jihatidan eng mukammal hisoblanib, surunkali yallig'lanish o'choqlarini bartaraf etishga aniq yo'naltirilgan. Parodont kasalliklarini jarrohlik yo'li bilan davolash usullarining xilma-xilligi amaliy faoliyatda ularni aniq qo'llash yoki kombinatsiyalash orqali takomillashtirish imkonini beradi.

Relevance of the study. At present, the use of modern surgical treatment in the field of dentistry is considered the most advanced in terms of treatment methodologies and indications for complex therapies, and it is clearly aimed at eliminating foci of chronic inflammation. The diversity of surgical methods for the treatment of periodontal diseases provides opportunities for precise application as well as for improvement through their combination in clinical practice.

Kalit so'zlar: parodontit, parodontal cho'ntak, jarrohlik amaliyot, osteogenez.

Keywords: periodontitis, periodontal pocket, surgical procedure, osteogenesis.

Tadqiqotning dolzarbligi. Mazkur dissertatsiya mavzusi parodontologik va jarrohlik stomatologiyasi faoliyati uchun dolzarb hisoblanadi. Parodontit — parodont to'qimalarining yallig'lanish kasalligi bo'lib, u milk to'qimalari, periodont, tish ildizi sementi hamda alveolyar o'simtaning suyak to'qimasining atrofiyasiga olib keladi. Ushbu kasallikning asosiy belgilari qatoriga milklarning qonashi va shishishi, og'izdan yoqimsiz hid kelishi, milklarning og'riqliligi va qizarishi, parodontal cho'ntaklarning mavjudligi hamda suyak to'qimasining yemirilish jarayoni kiradi. Ta'kidlash joizki, parodontitning muhim va asosiy

ko'rsatkichlaridan biri parodontal cho'ntaklar bo'lib, ular parodont to'qimalarining buzilishi natijasida paydo bo'ladi va milkning tishdan ajralishiga olib keladi. Bunday holat parodont kasalliklariga chalingan bemorlarda estetik va funksional disfunktsiyani keltirib chiqaradi, chunki parodontal cho'ntaklar ko'pincha yuqori va pastki jag'ning frontal tishlari sohasida kuzatiladi. Bunday davolash sharoitlarini optimallashtirish maqsadida milk va parodontal cho'ntaklarni bartaraf etishga hamda suyak to'qimasining yemirilish jarayonini to'xtatishga qaratilgan jarrohlik amaliyotlari qo'llaniladi. Mavjud davolash usullari jarrohlik stomatologiyasida keng qo'llanilishiga qaramay, ularning kamchiliklari retsidivlar bilan bog'liq. Ish sifatini yaxshilash va mavjud an'anaviy jarrohlik manipulyatsiyalarini takomillashtirish maqsadida qo'shimcha kesmalar kiritish taklif etildi, bu esa operatsiyadan keyingi asoratlarni sonini sezilarli darajada kamaytirishi mumkin.

Shuningdek, reparativ osteogenez va osteoregeneratsiyani yanada rag'batlantirish uchun turli xil osteoplastik materiallardan foydalanish taklif etiladi. Bu materiallar zamonaviy stomatologiyada dolzarb bo'lib, suyak nuqsonlarini bartaraf etishda samarali yechim hisoblanadi.

Tadqiqotning maqsadi. Surunkali parodontit bilan og'rigan bemorlarni kompleks davolashda jarrohlik usullariga muhim o'rin beriladi. Parodontal jarrohlikning asosiy maqsadi parodont to'qimalarining normal faoliyatini tiklash uchun samarali va optimal sharoitlarni yaratishdan iborat. Ushbu sharoitlarni optimallashtirish maqsadida milk va parodontal cho'ntaklarni bartaraf etishga, shuningdek turli xil osteoplastik materiallardan foydalangan holda reparativ osteogenez va osteoregeneratsiyani rag'batlantirishga qaratilgan operatsiyalar qo'llaniladi. Mazkur materiallar zamonaviy stomatologiyada dolzarb hisoblanadi.

Tadqiqot vazifalari:

1. Parodont kasalliklarini o'rganish va davolashdan keyin uchraydigan keng tarqalgan asoratlarni tahlil qilish.
2. Parodontitni davolashning an'anaviy jarrohlik usullarini o'rganish.
3. Qo'shimcha kesmalar yordamida jarrohlik davolash usulini takomillashtirish.
4. Kompleks davolashda osteoregeneratsiyani rag'batlantiruvchi preparatdan foydalanish.
5. Bir necha haftadan so'ng suyak preparatining bitish samaradorligini baholash.

Tadqiqot materiallari va usullari. Operativ usullarni ishlab chiqish parodontdagi yallig'lanish jarayonlarini bartaraf etish, parodontal kompleks elementlarining strukturaviy va funksional xususiyatlarini tiklash, shuningdek suyak to'qimasining regeneratsiyasini kuchaytirish maqsadida suyak o'rnini bosuvchi sintetik preparatlar yordamida mahalliy va umumiy himoya omillarini oshirishga asoslanadi. Parodontitni davolashning an'anaviy jarrohlik usullariga kyuretaj, gingivotomiya, gingivektomiya, loskutli operatsiyalar va milk plastikasi kiradi. Tadqiqotda parodontit bilan og'rigan bemorlarning ikki guruhi ishtirok etadi. Birinchi guruhda an'anaviy jarrohlik davolash va operatsiyadan keyingi medikamentoz

davolash o'tkaziladi. Ikkinchi guruhda esa sintetik suyak materiali qo'llanilgan holda takomillashtirilgan jarrohlik davolash va operatsiyadan keyingi medikamentoz terapiya amalga oshiriladi. Parodontitni jarrohlik yo'li bilan davolashni takomillashtirish jarayonida kesmalarni bajarish texnikasi, hosil qilingan harakatchan loskutning samaradorligi va rentabelligi, suyak nuqsoni sohasida suyak materialidan foydalanish, loskutni tortish qobiliyati, choklarni qo'yish hamda yakuniy estetik va funksional jihatdan yaxshilangan natija hisobga olinadi. Suyak nuqsonining bartaraf etilishi holati rentgenologik tekshiruvlar yordamida nazorat qilinadi.

Ilmiy tadqiqotning yangiligi. Mazkur tadqiqotning ilmiy yangiligi Vidman va Neyman usullari bo'yicha parodontitni davolashda qo'llaniladigan an'anaviy jarrohlik usullarini takomillashtirishdan iborat. Shuningdek, ushbu loskutli operatsiyalardan keyin yuzaga keladigan estetik disfunktsiyalarni bartaraf etish ham nazarda tutiladi. Parodontal cho'ntaklarni yo'qotish maqsadida qo'shimcha ravishda osteoregeneratsiyani rag'batlantiruvchi sintetik preparat qo'llaniladi. Parodontitni davolashga bunday yondashuv innovatsion va bugungi kunda eng samarali usullardan biri hisoblanadi. Chunki sintetik suyak preparatlaridan foydalanishning asosiy afzalligi organizmda regeneratsiya jarayonini yaxshilash qobiliyatiga ega bo'lib, vaqt o'tishi bilan rezorbtsiyalanadigan kalsiyga boy muhitni yaratadi, donor transplantatlar va sun'iy karkaslarga bo'lgan ehtiyojni bartaraf etadi, shuningdek ularning o'ziga xos to'siq xususiyati qo'shimcha membranalardan foydalanish zaruratini yo'qotadi.

ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Dusmuxamedov M.Z., Sadykova X.K., Yuldashev A.A., Dusmuxamedov D.M. Jarrohlik parodontologiyasi, 2019. – 22 b.
2. Orexova L.Yu., Bikov V.L., Kirsanov A.I., Kudryavtseva T.V., Levin M.Ya., Trezubov V.N. Parodontologiya, Moskva, 2004. – 107 b., 161 b.
3. Ivanov V.S., Pochivalin V.P., Ivanova E.V., Sabantseva E.G., Basova T.V., Ejova E.G., Lomagin V.V. Parodont kasalliklari, 2017.
4. Xasanov Sh.M., Suvonov K.J., Jdanov A.V. Dental implantologiya, 2022. – 90 b.
5. Tazin I.D., Tazin D.I., Shakirov M.N., Saprina Yu.A. Parodont kasalliklarini jarrohlik yo'li bilan davolash usullari, 2018.